

Plan för
biblioteksverksamheten
i Sigtuna kommuns
förskolor och skolor

2026–2028

Sigtuna
kommun

Innehållsförteckning

Plan för biblioteksverksamheten i Sigtuna kommuns förskolor och skolor 2026–2028

Inledning.....	2
Syfte	3
Styrdokument.....	4
Lagar och förordningar	4
Sigtuna kommuns skolutvecklingsprogram.....	4
Rutiner och planer	4
Gemensamma förhållningssätt.....	5
Uppföljning.....	6
Förskolan.....	7
Förskolebibliotekets uppdrag	7
Förskolebibliotekets ansvarsfördelning	8
Grundskolan inklusive förskoleklassen och fritidshemmet.....	9
Grundskolebibliotekets uppdrag	9
Grundskolebibliotekets ansvarsfördelning	10
Anpassade grundskolan inklusive fritidshemmet	11
Anpassade grundskolebibliotekets uppdrag	11
Anpassade grundskolebibliotekets ansvarsfördelning	12
Gymnasieskolan inklusive nationella program och introduktionsprogram.....	13
Gymnasiebibliotekets uppdrag	13
Gymnasiebibliotekets ansvarsfördelning	14
Anpassade gymnasieskolan	15
Anpassade gymnasiebibliotekets uppdrag	15
Anpassade gymnasiebibliotekets ansvarsfördelning	16
Kommunal vuxenutbildning – svenska för invandrare (sfi).....	17
Sfis biblioteksuppdrag	17
Sfis ansvarsfördelning.....	18
Kommunal vuxenutbildning – anpassad vuxenutbildning	19
Den anpassade vuxenutbildningens biblioteksuppdrag	19
Den anpassade vuxenutbildningens biblioteksverksamhetsansvarsfördelning.....	20
Områden att bevaka	21
Källförteckning	22

Inledning

Av alla mänskliga uppfinningar är skriftspråket en av de mest betydelsefulla. Genom skriften kan vi bevara och sprida information, kunskap och tankegångar. Skriftspråket gör att vi kan ta del av och upprätthålla det demokratiska samhället. Att lära sig läsa, att tillägna sig förmågan att avkoda och skapa mening i text, ger inträde till en mänsklig gemenskap som sträcker sig bortom tid och rum. Att läsa skönlitteratur kan, med stöd av fantasin, på ett nästan magiskt sätt öppna dörrar till andra världar. Med hjälp av bokstäver och ord lär vi oss förstå oss själva, varandra och omvärlden.

Vi befinner oss i den digitala tidsåldern och informationsteknologi påverkar det mesta i vår vardag. Dagens komplexa och snabbt föränderliga media- och informationssamhälle öppnar upp nya möjligheter men skapar också behov av nya kompetenser samt förmågan att kombinera dessa med kunskaper, analytiskt tänkande, etiskt ansvarstagande och demokratiska värderingar.

En medveten, kvalitativ och pedagogiskt integrerad biblioteksverksamhet i förskola och skola är en förutsättning för att utbildningsväsendet ska lyckas och för att alla barn och elever ska få möjlighet att utveckla sin fulla potential.

*Med hjälp av bokstäver
och ord lär vi oss förstå oss
själva, varandra och
omvärlden.*

Syfte

I föreliggande styrdokument "Plan för biblioteksverksamheten i Sigtuna kommuns förskolor och skolor 2026–2028" preciserar huvudmannen hur ändamålet med biblioteksverksamheten ska uppnås inom förskola, grundskola, anpassad grundskola, förskoleklass, fritidshem, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola samt kommunal vuxenutbildning. Planen utgår från de lagar och styrdokument som reglerar biblioteksverksamheten inom utbildningsförvaltningen samt tydliggör de förhållningssätt som löper som en röd tråd genom hela utbildningskedjan. Planen fastställer även bibliotekens skolformspecifika uppdrag och ansvarsfördelning för att avslutningsvis ringa in några områden viktiga att bevaka.

Styrdokument

Lagar och förordningar

Enligt en ny lag i skollagen ska alla elever i förskoleklassen, grundskolan, anpassade grundskolan, gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan ha tillgång till skolbibliotek på den egna skolenheten. Ett skolbibliotek definieras i lagen som en samlad, gemensam och ordnad verksamhet med ett allsidigt och målgruppsanpassat utbud av analoga och digitala medier som ställs till lärarnas och elevernas förfogande för att användas som en resurs i undervisningen. Skolbiblioteken ska vara bemannade och huvudmannen ska sträva efter att i första hand anställa utbildade bibliotekarier. Huvudmannen ska dessutom precisera i en biblioteksplan hur man ska arbeta för att nå ändamålen med skolbiblioteksverksamheten.

Skolbibliotek omfattas även av bibliotekslagen och ska i enlighet med denna verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Skolbibliotek ska också främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt.

Även om inte samma lagkrav gäller för förskolebiblioteken är de en viktig del av utbildningsförvaltningens biblioteksverksamhet och en självklar del av huvudmannens biblioteksplan. Alla barn i Sigtunas kommunala förskolor har tillgång till förskolebibliotek på den egna förskolan. Förskolans läroplan Lpfö 18 har reviderats under 2025. I revideringen framhålls vikten av läsning och förskollärare får ett tydligare ansvar för att främja högläsning och språkutveckling.

Den kommunala vuxenutbildningen omfattas inte av kraven på skolbibliotek, men ska under planperioden verka för att stärka samarbetet med folkbiblioteken i Sigtuna kommun i syfte att tillgängliggöra bibliotek för vuxenstuderande.

Skrivningarna i planen utgår från: *Läroplan för förskolan, Lpfö 18* reviderad 2025; *Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidsbemanningen, Lgr 22*; *Läroplan för gymnasieskolan, Lgy 25* och *Läroplan för vuxenutbildningen, Lvox 17* reviderad 2017.

Sigtuna kommuns skolutvecklingsprogram

”Sigtuna kommuns skolutvecklingsprogram 2024–2029” utgår från de behov och förutsättningar som finns i kommunen och anger en strategisk inriktning för det systematiska kvalitetsarbetet i samtliga skolformer. Skolutvecklingsprogrammet har ett kunskapsmål, ett lärmiljömål och medarbetarmål.

Skolbibliotekens verksamhet har en viktig uppgift i arbetet mot kunskapsmålet att varje barn och elev ska nå en högre måluppfyllelse genom att inhämta och utveckla kunskaper. Biblioteksrummet ska vara en trygg plats med studiero och därigenom även bidra till att lärmiljömålet uppnås. Skolbibliotek bemannade av utbildade skolbibliotekarier, som arbetar med att utveckla utbildningen, uppfyller medarbetarmålet.

Rutiner och planer

Styrdokument, som ”Central språkplan för Sigtuna kommuns förskolor”, ”Pedagogisk plattform för Sigtuna kommuns förskolor och skolor” samt ”Arlandagymnasiets pedagogiska modell”, utgör referensram för planen.

Biblioteksrummet ska vara en trygg plats med studiero.

Gemensamma förhållningsätt

Utbildningsförvaltningens läsfrämjande uppdrag inleds den dag ett barn börjar förskolan. Att lära sig läsa är för de flesta människor livets första stora kognitiva utmaning. Det krävs ansträngning, koncentration och motivation att öva. Grunden läggs i förskolan och i skolans tidigare år. Därefter måste träning av både läsförmåga och läsförståelse hållas i och utvecklas under elevens hela skolgång. Det är ett av utbildningsväsendets allra viktigaste uppdrag, från förskola till och med gymnasiet inklusive vuxenutbildningen.

*Skolbibliotekarien
tillför värdefull kunskap om
böcker och hur läsning kan
integreras i den pedagogiska
verksamheten.*

Att vara en god läsare är en grundförutsättning för ett framgångsrikt lärande i samtliga ämnen. Utbildningsförvaltningens förskolebibliotek och skolbibliotek är en viktig resurs i arbetet med att lära alla elever läsa. Då majoriteten av barnen och eleverna i kommunens förskolor och skolor har utländsk bakgrund är det avgörande att verksamheten präglas av en medvetenhet om andraspråksutveckling, språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt samt transspråkande.

Gemensam och medveten läsning där skönlitteratur och sakprosa används som ett didaktiskt verktyg bör vara en central del av undervisningen i alla ämnen och läroplansområden. Läsning främjas i ett socialt samspel och att meningsskapa tillsammans fördjupar lärandet. En läsundervisning som gör barnet och eleven delaktig stärker dennes bild av sig själv som läsare och ökar motivationen att utvecklas. Skolbibliotekarien tillför värdefull kunskap om böcker och hur läsning kan integreras i den pedagogiska verksamheten. Förskolans läsombud bidrar med kunskande om arbetssätt kombinerat med litteraturkännedom.

Skolbiblioteket är till för alla och ska ses som både en social och en fysisk lärmiljö. Läsning är allas ansvar. En stark och medveten läskultur som genomsyrar barnets eller elevens hela dag på förskolan eller i skolan lägger grunden för en positiv attityd till böcker, läsning och lärande. Alla vuxna som möter barn eller elever i våra förskolor och skolor ska vara goda läsarförebilder. Det fysiska biblioteksrummet ska vara inbjudande, tillgängligt och inkluderande. Rummet ska vara en trygg plats som både möjliggör organiserat lärande och uppmanar självständigt utforskande. Mediebeståndet ska bestå av ett aktuellt, allsidigt och relevant utbud av analog skön- och facklitteratur som kompletteras med andra medier samt anpassas efter målgruppen. Biblioteksverksamheten utgår från biblioteksrummet men bedrivs likväl i andra lärmiljöer, gemensamma utrymmen och utomhus.

I en tid där medie- och informationslandskapet blir alltmer komplext ökar utbildningsväsendets ansvar för att rusta barn och elever med källkritiska förmågor samt stärka deras kunskaper i hur man förstår och navigerar i informationsflöden. Barn och unga behöver göras motståndskraftiga mot påverkanskampanjer, desinformation och radikaliserings. De behöver även guidas i att själva kommunicera ansvarfullt och med respekt för andras integritet och välmående. Skolbibliotekarien är som informationsvetare en nyckelspelare i skolans arbete med medie- och informationskunnighet (MIK) och en medpedagog till lärare i planering och utförande av undervisning. MIK-kompetenserna innefattar såväl förståelsekunskaper som kognitiva och analytiska förmågor och ska integreras inom arbetsområden i alla ämnen.

Förskolebiblioteket och skolbiblioteket är ett verktyg för att arbeta med kontinuitet och progression genom hela utbildningskedjan. Det är en verksamhet som möjliggör tvärprofessionell samverkan kring ett gemensamt kunskapsuppdrag, inom och mellan verksamheter. Biblioteket är också en viktig del av det kompensatoriska uppdraget som plats för bildning. Det är i biblioteket en ung människa självständigt och av egen lust kan tillägna sig fler perspektiv och upptäcka nya sätt att se på världen. Biblioteket värnar om litteraturens egenvärde och mellanmänniska möten. Skolbiblioteket är därmed en viktig demokratiska arena. Inte bara för att språk, läsning och MIK-kompetenser är en del av det demokratiska lärandet utan inte minst för att det är en plats som öppnar dörrar mot världen.

Uppföljning

En välfungerande skolbiblioteksverksamhet förutsätter ett långsiktigt och kontinuerligt arbete med att följa upp skolbibliotekens kvalitet. Skolbiblioteket bidrar till utbildningens kvalitet och utvärderingen ska därmed vara en del av förskolornas och skolornas systematiska kvalitetsarbete. Aktiviteter utifrån planen konkretiseras och följs upp på enhetsnivå. Det systematiska kvalitetsarbetet redovisas till nämnden genom kvalitetsredovisningen.

Förskolan

Förskolebibliotekets uppdrag

- Förskolebiblioteket ger pedagoger möjlighet att tillgängliggöra skönlitteratur och sakprosa för alla barn i den kommunala förskolan.
- Förskolebiblioteket som resurs för lärande och undervisning främjar alla barns utveckling av det svenska språket, de nationella minoritetsspråken, andra språk barnet kan samt olika former av kommunikation.
- Förskolebiblioteket har ett aktuellt, allsidigt och relevant bokbestånd bestående av olika genrer och som ger pedagoger goda förutsättningar att arbeta medvetet didaktiskt för att utmana barn i läsning, lässtrategier samt analys av text och bild.
- Förskolebiblioteket främjar läskulturen på alla kommunens förskolor, stärker barns och pedagogers nyfikenhet på böcker samt möjliggör en läsande gemenskap.
- Förskolebiblioteket nyttjas av pedagoger till att lägga grunden för en medie- och informationskunnighet (MIK) samt för det livslånga lärandet.
- Förskolebiblioteket väcker nyfikenhet inför olika perspektiv, främjar förståelse för andra människor och förmedlar samhällets demokratiska grundvärderingar.
- Förskolebiblioteket främjar ett interkulturellt förhållningssätt där alla barns tankar bearbetas och respekteras.
- Förskolebiblioteket leds av projektledare för förskolebibliotek i samråd med rektor och är en del av förskolans systematiska kvalitetsarbete.

Förskolebibliotekets ansvarsfördelning

Huvudmannen, Sigtuna kommun, ansvarar ytterst för att alla barn och elever har tillgång till ett förskolebibliotek.

Utbildningsförvaltningen ansvarar för att ...

- säkerställa att alla förskolor har en biblioteksverksamhet som följer rådande lagar och styrdokument och att kvaliteten på verksamheterna följs upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet,
- leda den förvaltningsövergripande biblioteksutvecklingen samt säkerställa att den bedrivs i samklang med huvudmannens övriga utvecklingsarbete,
- genom projektledare för förskolebibliotek stödja förskolornas arbete med att utveckla biblioteksverksamheten inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet,
- genom projektledare för förskolebibliotek leda förskolornas läsombuds nätverk och aktiviteter som nätverket initierar,
- genom projektledare för förskolebibliotek samverka med folkbiblioteket samt andra relevanta aktörer, kompetenser och yrkesgrupper inom och utom utbildningsförvaltningen.

Rektor ansvarar för att ...

- i samråd med projektledare för förskolebibliotek leda och organisera samt utveckla biblioteksverksamheten,
- säkerställa att förskolornas biblioteksverksamhet följer rådande lagar och styrdokument,
- förskolebibliotekets verksamhet är en del av enhetens systematiska kvalitetsarbete,
- säkerställa att bibliotekets verksamhet kommer alla barn till del samt nyttjas av alla medarbetare integrerat i den pedagogiska verksamheten,
- ge förutsättningar för läsombud att regelbundet samplanera med övriga pedagoger,

- fördela medel till inköp av böcker, andra medier och biblioteks material samt inventarier,
- avsätta tid för läsombudet att delta i läsombuds nätverket.

Läsombud på förskola ansvarar för att ...

- aktivt delta i läsombuds nätverket samt förmedla nya kunskaper och influenser från nätverket vidare till pedagoger och ledning på förskolan.
- bidra till förskolornas arbete med skönlitteratur, sakprosa, berättelser och bilder samt stötta kollegor som önskar inspiration och vägledning.

Förskollärare på förskola ansvarar för att ...

- nyttja förskolebiblioteket så att alla barn kontinuerligt får ta del av böcker och läsning,
- samverka med förskolornas läsombud för att vidareutveckla biblioteksverksamheten utifrån aktuell omvärldsspaning,
- samplanera med arbetslaget för att böcker och läsning ska nyttjas som ett didaktiskt verktyg i undervisningen,
- samverka med förskolornas rektor och arbetslag i att utveckla och följa upp förskolebiblioteket inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet,
- främja barns delaktighet och inflytande över förskolebiblioteket.

Grundskolan inklusive förskoleklassen och fritidshemmet

Grundskolebibliotekets uppdrag

- Skolbiblioteket främjar elevernas läsande i undervisningen och på övrig tid. Skolbiblioteket verkar för ökad läsmotivation och en bred läsrepertoar oavsett kön. Skolbibliotekarien och alla skolans medarbetare samverkar för en stärkt läskultur.
- Skolbiblioteket främjar en stark medie- och informationskunnighet (MIK) i alla årskurser. Skolbibliotekarien och lärare i alla ämnen samverkar för att medie- och informationskunnighet systematiskt integreras i undervisningen.
- Skolbiblioteket är en trygg, tillgänglig och inkluderande lärmiljö som är till för alla. Skolbiblioteket har ett aktuellt, allsidigt och relevant analogt bestånd av skönlitteratur och sakprosa som erbjuder många olika perspektiv och som kompletteras med andra medier.
- Skolbiblioteket främjar alla elevers utveckling av det svenska språket. Skolbiblioteket värnar om de nationella minoritetsspråken samt flerspråkighet som en resurs för lärande och källa till identitetsskapande.
- Skolbiblioteket förmedlar betydelsen av och kunskaper om yttrandefrihet, åsiktsfrihet och samhällets demokratiska grundvärderingar. Skolbiblioteket verkar för bildning, ett nyfiket utforskande av olika perspektiv och främjar förståelse för andra människor.
- Skolbiblioteket verkar för kontinuitet och progression med särskilt fokus på övergångar inom och mellan verksamheter. Skolbibliotekarien samverkar tvärprofessionellt med alla yrkesroller samt möjliggör elevers delaktighet.
- Skolbibliotekets verksamhet utvecklas och följs upp som en del av skolans systematiska kvalitetsarbete.

*Skolbiblioteket främjar
alla elevers utveckling av
det svenska språket.*

Grundskolebibliotekets ansvarsfördelning

Huvudmannen, Sigtuna kommun, ansvarar ytterst för att alla elever har tillgång till ett skolbibliotek.

Utbildningsförvaltningen ansvarar för att ...

- säkerställa att alla skolor har en biblioteksverksamhet som följer rådande lagar och styrdokument och att kvaliteten på verksamheten följs upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet,
- leda den förvaltningsövergripande biblioteksutvecklingen samt säkerställa att den bedrivs i samklang med huvudmannens övriga utvecklingsarbete,
- genom utvecklingsledare för skolbibliotek stödja rektorer i deras arbete med att leda och organisera samt utveckla biblioteksverksamheten inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet,
- genom utvecklingsledare för skolbibliotek leda skolbibliotekariernas gemensamma möten och kollegiala lärande samt samordna aktiviteter som skolbibliotekarierna initierar,
- genom utvecklingsledare för skolbibliotek samordna och främja användandet av skolformsgemensamma resurser som till exempel grundskolans cirkulationsbibliotek och mångspråksbiblioteket,
- genom utvecklingsledare för skolbibliotek samverka med andra relevanta aktörer, kompetenser och yrkesgrupper inom och utom utbildningsförvaltningen, exempelvis folkbiblioteket.

Rektor ansvarar för att ...

- leda och organisera samt utveckla biblioteksverksamheten,
- säkerställa att skolan har en biblioteksverksamhet som följer rådande lagar och styrdokument,
- bibliotekets verksamhet ingår i enhetens arbetsplan samt följs upp och revideras inom ramen för enhetens systematiska kvalitetsarbete,
- säkerställa att bibliotekets verksamhet kommer alla elever till del samt nyttjas av alla medarbetare integrerat i den pedagogiska verksamheten,
- ge förutsättningar för skolbibliotekarier att regelbundet samplanera med övriga pedagoger,

- fördela medel till inköp av böcker, andra medier och biblioteksmaterial samt inventarier,
- avsätta tid för skolbibliotekarierna att delta på skolbibliotekariernas gemensamma möten.

Skolbibliotekarie ansvarar för att ...

- bedriva skolbiblioteksverksamhet på sin skola utifrån rådande lagar och styrdokument,
- i samverkan med rektor och arbetslagen utveckla och följa upp skolbiblioteket inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete,
- samverka med lärare och annan personal för att skolbiblioteket ska vara en integrerad del av den pedagogiska verksamheten,
- säkerställa att alla elever får ta del av skolbibliotekets verksamhet samt erbjuds möjlighet till inflytande,
- delta aktivt på skolbibliotekariernas gemensamma möten.

Lärare ansvarar för att ...

- samverka med skolbibliotekarie för att alla elever kontinuerligt och systematiskt får tillgång till skolbiblioteket,
- samplanera med skolbibliotekarien i syfte att integrera skolbiblioteket i den pedagogiska verksamheten,
- samverka med skolbibliotekarie, rektor och arbetslag i att utveckla och följa upp skolbiblioteket inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet,
- främja elevers inflytande på skolbibliotekets verksamhet.

Elev ansvarar för att ...

- hantera skolbibliotekets böcker och andra medier ansvarsfullt,
- bidra till att skolbiblioteket är en trygg lärmiljö där alla känner sig välkomna,
- utifrån förutsättningar och ålder använda sitt elevinflytande när möjlighet så ges.

Anpassade grundskolan inklusive fritidshemmet

Anpassade grundskolebibliotekets uppdrag

- Skolbiblioteket främjar elevernas läsande i undervisningen och på övrig tid utifrån elevers individuella förutsättningar och behov. Skolbiblioteket verkar för ökad läsmotivation och en bred läsrepertoar oavsett kön. Skolbibliotekarien och skolans alla medarbetare samverkar för en stärkt läskultur.
- Skolbiblioteket främjar medie- och informationskunnighet (MIK). Skolbibliotekarien och lärare samverkar för att medie- och informationskunnighet systematiskt integreras i undervisningen.
- Skolbiblioteket är en trygg, tillgänglig och inkluderande lärmiljö som är till för alla. Skolbiblioteket har ett aktuellt, allsidigt och relevant analogt bestånd av skönlitteratur och sakprosa anpassat efter elevernas förutsättningar, behov och intressen som kompletteras med andra medier.
- Skolbiblioteket främjar alla elevers utveckling av det svenska språket samt andra former av kommunikation. Skolbiblioteket värnar om de nationella minoritetsspråken samt flerspråkighet som en resurs för lärande och källa till identitetsskapande.
- Skolbiblioteket förmedlar betydelsen av och kunskaper om yttrandefrihet, åsiktsfrihet samt kunskaper om demokrati och mänskliga rättigheter. Skolbiblioteket verkar för bildning, ett nyfiket utforskande av olika perspektiv och främjar förståelse för andra människor.
- Skolbiblioteket verkar för kontinuitet och progression med särskilt fokus på övergångar. Skolbibliotekarien samverkar tvärprofessionellt med alla yrkesroller samt möjliggör elevers delaktighet.
- Skolbibliotekets verksamhet utvecklas och följs upp som en del av skolans och arbetslagens systematiska kvalitetsarbete.

Anpassade grundskolebibliotekets ansvarsfördelning

Huvudmannen, Sigtuna kommun, ansvarar ytterst för att alla elever har tillgång till ett skolbibliotek.

Utbildningsförvaltningen ansvarar för att ...

- säkerställa att alla skolor har en biblioteksverksamhet som följer rådande lagar och styrdokument och att kvaliteten på verksamheten följs upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet,
- leda den förvaltningsövergripande biblioteksutvecklingen samt säkerställa att den bedrivs i samklang med huvudmannens övriga utvecklingsarbete,
- genom utvecklingsledare för skolbibliotek stödja rektorer i deras arbete med att leda och organisera samt utveckla biblioteksverksamheten inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet,
- genom utvecklingsledare för skolbibliotek leda skolbibliotekariernas gemensamma möten och kollegiala lärande samt samordna aktiviteter som skolbibliotekarierna initierar,
- genom utvecklingsledare för skolbibliotek samordna och främja användandet av skolformsgemensamma resurser som till exempel grundskolans cirkulationsbibliotek och mångspråksbiblioteket,
- genom utvecklingsledare för skolbibliotek samverka med andra relevanta aktörer, kompetenser och yrkesgrupper inom och utom utbildningsförvaltningen, exempelvis folkbiblioteket.

Rektor ansvarar för att ...

- leda och organisera samt utveckla biblioteksverksamheten,
- säkerställa att skolan har en biblioteksverksamhet som följer rådande lagar och styrdokument,
- bibliotekets verksamhet ingår i enhetens arbetsplan samt följs upp och revideras inom ramen för enhetens systematiska kvalitetsarbete,
- säkerställa att bibliotekets verksamhet kommer alla elever till del samt nyttjas av alla medarbetare integrerat i den pedagogiska verksamheten,
- ge förutsättningar för skolbibliotekarier att regelbundet samplanera med övriga pedagoger,

- fördela medel till inköp av böcker, andra medier och biblioteksmaterial samt inventarier,
- avsätta tid för skolbibliotekarierna att delta på skolbibliotekariernas gemensamma möten.

Skolbibliotekarie ansvarar för att ...

- bedriva skolbiblioteksverksamhet på sin skola utifrån rådande lagar och styrdokument,
- i samverkan med rektor och arbetslagen utveckla och följa upp skolbiblioteket inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete,
- samverka med lärare och annan personal för att skolbiblioteket ska vara en integrerad del av den pedagogiska verksamheten,
- säkerställa att alla elever får ta del av skolbibliotekets verksamhet samt erbjuds möjlighet till inflytande,
- delta aktivt på skolbibliotekariernas gemensamma möten.

Lärare ansvarar för att ...

- samverka med skolbibliotekarie för att alla elever kontinuerligt och systematiskt får tillgång till skolbiblioteket,
- samplanera med skolbibliotekarien i syfte att integrera skolbiblioteket i den pedagogiska verksamheten,
- samverka med skolbibliotekarie, rektor och arbetslag i att utveckla och följa upp skolbiblioteket inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet,
- främja elevers inflytande på skolbibliotekets verksamhet.

Elev ansvarar för att ...

- hantera skolbibliotekets böcker och andra medier ansvarsfullt,
- bidra till att skolbiblioteket är en trygg lärmiljö där alla känner sig välkomna,
- utifrån förutsättningar och ålder använda sitt elevinflytande när möjlighet så ges.

Gymnasieskolan inklusive nationella program och introduktionsprogram

Gymnasiebibliotekets uppdrag

- Skolbiblioteket främjar elevernas läsande i undervisningen och på fritiden. Skolbiblioteket verkar för ökad läsmotivation och en bred läsrepertoar oavsett kön. Skolbibliotekarien och alla skolans medarbetare samverkar för en stärkt läskultur.
- Skolbiblioteket främjar en stark medie- och informationskunnighet (MIK) i alla årskurser. Skolbibliotekarie och lärare samverkar systematiskt för en undervisning som utvecklar elevernas medie- och informationskunnighet. Skolbiblioteket är ett stöd i det vetenskapliga arbetssättet genom att handleda eleverna i informationssökningprocesser och källkritiska förhållningssätt.
- Skolbiblioteket är en trygg, tillgänglig och inkluderande lärmiljö som är till för alla. Det är en resurs för undervisningen och en vägledning i det livslånga lärandet. Skolbiblioteket har ett aktuellt, allsidigt och relevant analogt bestånd av skönlitteratur och sakprosa som erbjuder många olika perspektiv och som kompletteras med andra medier samt digitala informationsresurser.
- Skolbiblioteket främjar alla elevers utveckling av det svenska språket samt värnar om flerspråkighet som en resurs för lärande och källa till identitetsskapande.
- Skolbiblioteket förmedlar betydelsen av och kunskaper om yttrandefrihet, åsiktsfrihet och samhällets demokratiska grundvärderingar. Skolbiblioteket verkar för bildning, ett nyfiket utforskande av olika perspektiv och främjar förståelse för andra människor.
- Skolbiblioteket verkar för kontinuitet och progression med särskilt fokus på övergångar inom och mellan verksamheter. Skolbibliotekarien samverkar tvärprofessionellt med alla yrkesroller samt möjliggör elevers delaktighet.
- Skolbiblioteket leds av rektor och är en del av skolans och arbetslagens systematiska kvalitetsarbete.

*Skolbibliotekarien
samverkar tvärprofessionellt
med alla yrkesroller samt
möjliggör elevers delaktighet.*

Gymnasiebibliotekets ansvarsfördelning

Huvudmannen, Sigtuna kommun, ansvarar ytterst för att alla elever har tillgång till ett skolbibliotek.

Utbildningsförvaltningen ansvarar för att ...

- säkerställa att alla skolor har en biblioteksverksamhet som följer rådande lagar och styrdokument och att kvaliteten på verksamheten följs upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet,
- leda den förvaltningsövergripande biblioteksutvecklingen samt säkerställa att den bedrivs i samklang med huvudmannens övriga utvecklingsarbete,
- genom utvecklingsledare för skolbibliotek stödja rektorer i deras arbete med att leda och organisera samt utveckla biblioteksverksamheten inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet,
- genom utvecklingsledare för skolbibliotek leda skolbibliotekariernas gemensamma möten och kollegiala lärande samt samordna aktiviteter som skolbibliotekarierna initierar,
- genom utvecklingsledare för skolbibliotek samordna och främja användandet av skolformsgemensamma resurser som till exempel grundskolans cirkulationsbibliotek och mångspråksbiblioteket,
- genom utvecklingsledare för skolbibliotek samverka med andra relevanta aktörer, kompetenser och yrkesgrupper inom och utom utbildningsförvaltningen, exempelvis folkbiblioteket.

Rektor ansvarar för att ...

- leda och organisera samt utveckla biblioteksverksamheten,
- säkerställa att skolan har en biblioteksverksamhet som följer rådande lagar och styrdokument,
- bibliotekets verksamhet ingår i enhetens arbetsplan samt följs upp och revideras inom ramen för enhetens systematiska kvalitetsarbete
- säkerställa att bibliotekets verksamhet kommer alla elever till del samt nyttjas av alla medarbetare integrerat i den pedagogiska verksamheten,
- ge förutsättningar för skolbibliotekarier att regelbundet samplanera med övriga pedagoger,

- fördela medel till inköp av böcker, andra medier och biblioteksmaterial samt inventarier,

- avsätta tid för skolbibliotekarierna att delta på skolbibliotekariernas gemensamma möten.

Skolbibliotekarie ansvarar för att ...

- bedriva skolbiblioteksverksamhet på sin skola utifrån rådande lagar och styrdokument,
- i samverkan med rektor och arbetslagen utveckla och följa upp skolbiblioteket inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete,
- samverka med lärare och annan personal för att skolbiblioteket ska vara en integrerad del av den pedagogiska verksamheten,
- säkerställa att alla elever får ta del av skolbibliotekets verksamhet samt erbjuds möjlighet till inflytande,
- delta aktivt på skolbibliotekariernas gemensamma möten.

Lärare ansvarar för att ...

- samverka med skolbibliotekarie för att alla elever kontinuerligt och systematiskt får tillgång till skolbiblioteket,
- samplanera med skolbibliotekarien i syfte att integrera skolbiblioteket i den pedagogiska verksamheten,
- samverka med skolbibliotekarie, rektor och arbetslag i att utveckla och följa upp skolbiblioteksverksamheten inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet,
- främja elevers inflytande på skolbibliotekets verksamhet.

Elev ansvarar för att ...

- hantera skolbibliotekets böcker och andra medier ansvarsfullt,
- bidra till att skolbiblioteket är en trygg lärmiljö där alla känner sig välkomna,
- utifrån förutsättningar och ålder använda sitt elevinflytande när möjlighet så ges.

Anpassade gymnasieskolan

Anpassade gymnasiebibliotekets uppdrag

- Skolbiblioteket främjar elevernas läsande i undervisningen och på övrig tid utifrån elevers individuella förutsättningar och behov. Skolbiblioteket verkar för ökad läsmotivation och en bred läsrepertoar oavsett kön. Skolbibliotekarien och alla skolans medarbetare samverkar för en stärkt läskultur.
- Skolbiblioteket främjar medie- och informationskunnighet (MIK). Skolbibliotekarien och lärare samverkar för att MIK systematiskt integreras i undervisningen.
- Skolbiblioteket är en trygg, tillgänglig och inkluderande lärmiljö som är till för alla. Skolbiblioteket har ett aktuellt, allsidigt och relevant analogt bestånd av skönlitteratur och sakprosa anpassat efter elevernas förutsättningar, behov och intressen som kompletteras med andra medier.
- Skolbiblioteket främjar alla elevers utveckling av det svenska språket samt andra former av kommunikation. Skolbiblioteket värnar om flerspråkighet som en resurs för lärande och källa till identitetsskapande.
- Skolbiblioteket förmedlar betydelsen av och kunskaper om yttrandefrihet, åsiktsfrihet samt kunskaper om demokrati och mänskliga rättigheter. Skolbiblioteket verkar för bildning, ett nyfiket utforskande av olika perspektiv och främjar förståelse för andra människor.
- Skolbiblioteket verkar för kontinuitet och progression med särskilt fokus på övergångar. Skolbibliotekarien samverkar tvärprofessionellt med alla yrkesroller samt möjliggör elevers delaktighet.
- Skolbiblioteket leds av rektor och är en del av skolans och arbetslagens systematiska kvalitetsarbete.

Skolbiblioteket leds av rektor och är en del av skolans och arbetslagens systematiska kvalitetsarbete.

Anpassade gymnasiebibliotekets ansvarsfördelning

Huvudmannen, Sigtuna kommun, ansvarar ytterst för att alla elever har tillgång till ett skolbibliotek.

Utbildningsförvaltningen, ansvarar för att ...

- säkerställa att alla skolor har en biblioteksverksamhet som följer rådande lagar och styrdokument och att kvaliteten på verksamheten följs upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet,
- leda den förvaltningsövergripande biblioteksutvecklingen samt säkerställa att den bedrivs i samklang med huvudmannens övriga utvecklingsarbete,
- genom utvecklingsledare för skolbibliotek stödja rektorer i deras arbete med att leda och organisera samt utveckla biblioteksverksamheten inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet,
- genom utvecklingsledare för skolbibliotek leda skolbibliotekariernas gemensamma möten och kollegiala lärande samt samordna aktiviteter som skolbibliotekarierna initierar,
- genom utvecklingsledare för skolbibliotek samordna och främja användandet av skolformsgemensamma resurser som till exempel grundskolans cirkulationsbibliotek och mångspråksbiblioteket,
- genom utvecklingsledare för skolbibliotek samverka med andra relevanta aktörer, kompetenser och yrkesgrupper inom och utom utbildningsförvaltningen, exempelvis folkbiblioteket.

Rektor ansvarar för att ...

- leda och organisera samt utveckla biblioteksverksamheten,
- säkerställa att skolan har en biblioteksverksamhet som följer rådande lagar och styrdokument,
- bibliotekets verksamhet ingår i enhetens arbetsplan samt följs upp och revideras inom ramen för enhetens systematiska kvalitetsarbete
- säkerställa att bibliotekets verksamhet kommer alla elever till del samt nyttjas av alla medarbetare integrerat i den pedagogiska verksamheten,
- ge förutsättningar för skolbibliotekarier att regelbundet samplanera med övriga pedagoger,

- fördela medel till inköp av böcker, andra medier och biblioteksmaterial samt inventarier,
- avsätta tid för skolbibliotekarierna att delta på skolbibliotekariernas gemensamma möten.

Skolbibliotekarie ansvarar för att ...

- bedriva skolbiblioteksverksamhet på sin skola utifrån rådande lagar och styrdokument,
- i samverkan med rektor och arbetslagen utveckla och följa upp skolbiblioteket inom ramen för skolans systematiska kvalitetsarbete,
- samverka med lärare och annan personal för att skolbiblioteket ska vara en integrerad del av den pedagogiska verksamheten,
- säkerställa att alla elever får ta del av skolbibliotekets verksamhet samt erbjuds möjlighet till inflytande,
- delta aktivt på skolbibliotekariernas gemensamma möten.

Lärare ansvarar för att ...

- samverka med skolbibliotekarie för att alla elever kontinuerligt och systematiskt får tillgång till skolbiblioteket,
- samplanera med skolbibliotekarierna i syfte att integrera skolbiblioteket i den pedagogiska verksamheten,
- samverka med skolbibliotekarie, rektor och arbetslag i att utveckla och följa upp skolbiblioteket inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet,
- främja elevers inflytande på skolbibliotekets verksamhet.

Elev ansvarar för att ...

- hantera skolbibliotekets böcker och andra medier ansvarsfullt,
- bidra till att skolbiblioteket är en trygg lärmiljö där alla känner sig välkomna,
- utifrån förutsättningar och ålder använda sitt elevinflytande när möjlighet så ges.

Kommunal vuxenutbildning – svenska för invandrare (sfi)

Sfis biblioteksuppdrag

- Genom undervisningen ska alla elever lära sig hur man kan använda ett bibliotek och dess resurser samt få möjlighet att besöka ett folkbibliotek.
- Lärarkollegiet samverkar för att introducera skönlitteratur och sakprosa i undervisningen utifrån elevernas behov, förutsättningar och intresse.
- Genom undervisningen ska alla elever ges möjlighet att utveckla medie- och informationskunnighet (MIK) för kunskapssökande, informationsbearbetning, problemlösning, lärande och kommunikation.
- Genom undervisningen ska alla elevers kunskaper om yttrandefrihet och åsiktsfrihet samt det demokratiska samhällets grundvärderingar och demokratiska beslutsprocesser i såväl samhällsliv som arbetsliv stärkas.

Sfis ansvarsfördelning

Huvudmannen, Sigtuna kommun, ansvarar ytterst för att utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen samverkar för att alla elever ska få möjlighet att lära sig nyttja ett folkbibliotek och dess funktioner.

Utbildningsförvaltningen ansvarar för att ...

- säkerställa att vuxenutbildningen har en biblioteksverksamhet som följer rådande lagar och styrdokument och att kvaliteten på verksamheterna följs upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet,
- leda den förvaltningsövergripande biblioteksutvecklingen samt säkerställa att den bedrivs i samklang med huvudmannens övriga utvecklingsarbete,
- genom utvecklingsledare för skolbibliotek stödja rektor i dess arbete med att leda och organisera samt utveckla biblioteksverksamheten inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet,
- genom utvecklingsledare samverka med andra relevanta aktörer, kompetenser och yrkesgrupper inom och utom utbildningsförvaltningen.

Rektor ansvarar för att ...

- leda och organisera samt utveckla biblioteksverksamheten,
- säkerställa att skolan har en biblioteksverksamhet som följer rådande lagar och styrdokument,
- samverka med folkbiblioteket,
- biblioteksverksamheten ingår i enhetens arbetsplan samt följs upp och revideras inom ramen för enhetens systematiska kvalitetsarbete,
- säkerställa att biblioteksverksamheten kommer alla elever till del samt nyttjas av alla medarbetare integrerat i den pedagogiska verksamheten,
- fördela medel till inköp av böcker, andra medier och biblioteksmaterial samt inventarier,
- avsätta tid för lärare att samverka kring litteratur, läsning och medie- och informationskunnighet.

Lärare ansvarar för att ...

- främja samverkan med folkbiblioteket,
- samplanera för att integrera litteratur och läsning i den pedagogiska verksamheten,
- samverka rektor och arbetslag i att utveckla och följa upp skolbiblioteksverksamheten inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet,
- främja elevers inflytande över skolans biblioteksverksamhet.

Elev ansvarar för att ...

- hantera skolans och folkbibliotekets böcker, andra medier samt utrustning ansvarsfullt,
- bidra till att folkbiblioteket är en trygg och välkomnande plats samt visa förståelse för att biblioteket har ett demokratiskt uppdrag i att bidra till fri kunskapsförmedling och fri åsiktsförmedling,
- utifrån förutsättningar använda sitt elevinflytande när möjlighet så ges.

Kommunal vuxenutbildning – anpassad vuxenutbildning

Den anpassade vuxenutbildningens biblioteksuppdrag

- Genom undervisningen ska alla elever lära sig hur man kan använda ett bibliotek och dess resurser samt få möjlighet att besöka ett folkbibliotek.
- Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla förmåga att använda skönlitteratur, sakprosa samt andra typer av texter som en källa till självinsikt och förståelse för andra människors erfarenheter, livsvillkor, tankar, föreställningsvärldar samt kunskap.
- Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla medie- och informationskunnighet (MIK), till exempel att söka, sammanställa och kritiskt granska information från olika källor. Eleverna ska också ges möjlighet att utveckla en förståelse för både möjligheter och risker med digital teknik.
- Genom undervisning ska eleverna ges möjlighet att utveckla kunskaper om frågor som berör makt, demokrati, jämställdhet och de mänskliga rättigheterna.

Den anpassade vuxenutbildningens biblioteksverksamhetsansvarsfördelning

Huvudmannen, Sigtuna kommun, ansvarar ytterst för att utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen samverkan för att alla elever ska få möjlighet att lära sig nyttja ett folkbibliotek och dess funktioner.

Utbildningsförvaltningen ansvarar för att ...

- säkerställa att den anpassade vuxenutbildningen har en biblioteksverksamhet som följer rådande lagar och styrdokument och att kvaliteten på verksamheterna följs upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet,
- leda den förvaltningsövergripande biblioteksutvecklingen samt säkerställa att den bedrivs i samklang med huvudmannens övriga utvecklingsarbete,
- genom utvecklingsledare för skolbibliotek stödja rektor i dess arbete med att leda och organisera samt utveckla biblioteksverksamheten inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet,
- genom utvecklingsledare för skolbibliotek samverka med andra relevanta aktörer, kompetenser och yrkesgrupper inom och utom utbildningsförvaltningen.

Rektor ansvarar för att ...

- leda och organisera samt utveckla biblioteksverksamheten,
- säkerställa att skolan har en biblioteksverksamhet som följer rådande lagar och styrdokument,
- samverka med folkbiblioteken,
- biblioteksverksamheten ingår i enhetens arbetsplan samt följs upp och revideras inom ramen för enhetens systematiska kvalitetsarbete,
- säkerställa att biblioteksverksamheten kommer alla elever till del samt nyttjas av alla medarbetare integrerat i den pedagogiska verksamheten,
- fördela medel till inköp av böcker, andra medier och biblioteksmaterial samt inventarier,
- avsätta tid för lärare att samverka kring litteratur, läsning och medie- och informationskunnighet.

Lärare ansvarar för att ...

- främja samverkan med folkbiblioteket,
- samplanera för att integrera litteratur och läsning i den pedagogiska verksamheten,
- samverka rektor och arbetslag i att utveckla och följa upp skolbiblioteksverksamheten inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet,
- främja elevers inflytande över biblioteksverksamheten.

Elev ansvarar för att ...

- hantera skolans samt folkbibliotekets böcker samt andra medier ansvarsfullt,
- bidra till att folkbiblioteket är en trygg och välkomnande plats samt visa förståelse för att biblioteket har ett demokratiskt uppdrag i att bidra till fri kunskapsförmedling och fri åsiktsförmedling,
- utifrån förutsättningar använda sitt elevinflytande när möjlighet så ges.

Områden att bevaka

”Plan för biblioteksverksamheten i Sigtuna kommuns förskolor och skolor 2026–2028” omfattar hela utbildningskedjans biblioteksverksamheter. Under planperioden bör bevakas att skolformerna gemensamt och enskilt verkar för att stärka kontinuiteten och progressionen inom bibliotek, läsning, medie- och informationskunnighet samt demokrati.

Under planperioden bör undersökas hur arbetet med skönlitteratur och sakprosa som didaktiskt verktyg kan utvecklas utifrån respektive verksamhets förutsättningar och behov samt med särskild fokus på samverkan och stärkt läskultur.

Under planperioden behöver medie- och informationskunnigheten hos alla barn och elever främjas. Detta ska ske med utgångspunkt i skolformernas respektive läroplaner samt i sammanhang av ordinarie undervisning. Medie- och informationskunnighet (MIK) ska vara en systematiskt integrerad del av barnens och elevernas lärande och som utvecklas och fördjupas succesivt under barnets/elevens hela skolgång.

Källförteckning

SFS 2024:1072. Lag (2024:1072) om ändring i skollagen (2010:800)

Skolverket (2018). *Läroplan för förskolan: Lpfö 18* reviderad 2025.

<https://www.skolverket.se/sok-publikationer/publikationsserier/styrdokument/2025/laroplan-for-forskolan--lpfo-18-reviderad-2025>

Skolverket (2022). *Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet: Lgr22.*

<https://www.skolverket.se/undervisning/grundskolan/laroplan-lgr22-for-grundskolan-samt-for-forskoleklassen-och-fritidshemmet>

Skolverket (2025). *Läroplan för gymnasieskolan: Lgr 25.*

<https://www.skolverket.se/undervisning/gymnasieskolan/laroplan-gy25-for-gymnasieskolan>

Skolverket (2017). *Läroplan för vuxenutbildningen: Lvux 17* reviderad 2017.

<https://www.skolverket.se/sok-publikationer/publikationsserier/styrdokument/2017/laroplan-for-vuxenutbildningen-reviderad-2017>

Sigtuna kommun (2024). ”Skolutvecklingsprogram 2024–2029”.

<https://www.sigtuna.se/download/18.6234200a191df-b5044eb5546/1726478608643/Skolutvecklingsprogram%202024-2029.pdf>

Sigtuna kommun (2020). ”Central språkplan för Sigtuna kommuns förskolor.” <https://www.sigtuna.se/utbildning-och-barnomsorg/forskola/forskolor/edda-forskola/arbets-satt-och-kvalitetsarbete/sprakutvecklande-arbetsatt.html>

Sigtuna kommun (2022). ”Pedagogisk plattform för Sigtuna kommuns förskolor och skolor.” <https://www.sigtuna.se/utbildning-och-barnomsorg/forskola/forskolor/norr-backa-forskola/arbets-satt-och-kvalitetsarbete/pedagogisk-plattform-barn-och-elever-1-16-ar.html>

Sigtuna kommun (2019). ”Arlandagymnasiets pedagogiska modell”.

<https://www.sigtuna.se/arlandagymnasiet/om-skolan/arlandagymnasiets-pedagogiska-modell.html>

